

Chambre des Représentants		Kamer der Volksvertegenwoordigers	
	N° 95		
2 ^e Session extraordinaire de 1936	SEANCE du 27 octobre 1936	VERGADERING van 27 October 1936	2 ^e Buitengewone zitting 1936

PROJET DE LOI

complétant le Code pénal.

EXPOSE DES MOTIFS

MESDAMES, MESSIEURS,

La nécessité du maintien de l'ordre public appelle quelques compléments à notre Code pénal.

I. — Nombre d'incidents, qui se produisent particulièrement dans les périodes de troubles, démontrent que les libertés proclamées par la Constitution, notamment la liberté individuelle, ne sont pas suffisamment protégées par les dispositions pénales actuelles.

Ce n'est pas seulement contre les arrestations et détentions arbitraires que la Constitution, en son article 7, garantit la liberté individuelle; elle la garantit aussi contre toutes les atteintes à l'activité licite de l'homme. Or, l'exercice de ces libertés n'est pas efficacement protégé contre ceux qui tenteraient d'y porter atteinte notamment par des violences ou des menaces.

En effet, dans le système de notre Code pénal, hors le cas de l'article 330 de ce Code, les menaces ne sont punissables comme telles, c'est-à-dire lorsqu'elles ne sont pas la circonstance aggravante d'une infraction, que si elles ont pour objet un attentat punissable de la peine de mort ou des travaux forcés. La menace d'un attentat contre les personnes n'est donc punissable que si l'auteur menace sa victime d'un assassinat ou d'un meurtre; la menace de coups qui ne seraient point mortels n'est pas punie par le Code pénal. Il en est de même de la menace de séquestration, de la menace de destruction de vitres ou de clôture, de la menace de dégâts à une culture, etc...

Quant aux violences, pour qu'elles soient punissables par elles-mêmes, il faut qu'elles constituent, soit l'homicide ou des coups et blessures (art. 393, 394, 398 à 401 du Code pénal), soit des voies de fait ou violences légères.

Encore n'y a-t-il dans ce dernier cas que contravention (art. 563, 3e), alors que les voies de fait ou violences légères — exemples : lancer sur quelqu'un des objets de

ONTWERP VAN WET

tot aanvulling van het Wetboek van Strafrecht.

MEMORIE VAN TOELICHTING

MEVROUWEN, MIJNE HEEREN,

In verband met de noodzakelijkheid om de openbare orde te handhaven komt het er op aan ons Wetboek van Strafrecht op sommige plaatsen aan te vullen.

I. — Uit een aantal incidenten, die zich vooral in tijden van beroering voordoen, blijkt dat de door de Grondwet afgekondigde vrijheden, onder meer de persoonlijke vrijheid, door de thans van kracht zijnde strafbepalingen niet volvoerende beschierend zijn.

Niet alleen tegen de willekeurige aanhouding en hechtenis is het dat de Grondwet, bij artikel 7, de persoonlijke vrijheid waarborgt. Zij waarborgt haar eveneens tegen elke betrekking van de rechtmatige werkzaamheid van den mensch. Welnu, de uitvoering van deze vrijheden is niet op afdoende wijze beschermd tegen degenen, die haar inzonderheid door gewelddaden of bedreigingen, zouden trachten in het gedrang te brengen.

Inderdaad, in het stelsel van ons Wetboek van Strafrecht is, buiten het geval bedoeld in artikel 330 van dit Wetboek, de bedreiging niet strafbaar als zoodanig — d. w. z. als zij niet als verzwarende omstandigheid van een misdrijf geldt — tenzij ze betrekking heeft op een aanslag, die met doodstraf of dwangarbeid strafbaar is. De bedreiging met een aanslag tegen personen is dus niet strafbaar tenzij de dader zijn slachtoffer met moord of doodslag bedreigt; de bedreiging met slagen, die niet dooddelijk zouden zijn, wordt door het Wetboek van Strafrecht niet gestraft; hetzelfde geldt voor de bedreiging met vrijheidsberoving, de bedreiging met vernieling van ruiten of afsluitingen, de bedreiging met schade aan teelt(en), enz.

Wat de gewelddaden betreft, opdat zij op zich-zelf strafbaar zouden zijn, is het noodig dat zij hetzij doodging of slagen en verwondingen (artt. 393, 394, 398 tot 401 van het Wetboek van Strafrecht), hetzij lichte feitelijkheden of gewelddaden uitmaken. En dan nog gaat het in laatstbedoeld geval slechts om een overtreding (art. 563, 3e), terwijl de lichte feitelijkheden of gewelddaden — voorheleken: op

nature à le souiller, le pousser dans le fossé — étant commises pour empêcher l'exercice de la liberté, c'est comme délit d'atteinte à la liberté que le législateur devrait les prévoir.

**

Dans ces conditions, le Gouvernement estime que le chapitre II du titre II du livre II du Code pénal doit être complété de manière à punir de peines correctionnelles toutes violences — au sens large donné à ces termes par l'article 483 du Code pénal — ainsi que toutes menaces d'infraction contre les personnes ou les propriétés, lorsque ces violences ou ces menaces sont faites en vue de porter atteinte à la liberté individuelle ou à toute autre liberté garantie par la Constitution..

Tel est l'objet des articles 1er et 2 du projet ci-annexé.

II. — Aux termes de l'article 406 du Code pénal, est puni de la réclusion celui qui emploie un moyen quelconque de nature à arrêter un « convoi sur chemin de fer ».

La disposition ne vise point les trolleybus, les automobiles et les autobus inconnus lors de la promulgation du Code pénal.

Il est indispensable de la compléter à cet égard et même de protéger les véhicules, à tout le moins contre les menaces et les violences envers les personnes.

Tel est l'objet de l'article 3 du présent projet.

III. — Les articles 439 à 441 du Code pénal punissent les atteintes à l'inviolabilité du domicile.

L'article 4 du projet complète ces dispositions dont l'insuffisance est manifeste.

IV. — L'article 523 du Code pénal punit sévèrement — et à juste titre — la destruction volontaire de machines à vapeur appartenant à autrui.

Certaines machines inconnues à l'époque où fut promulgué le Code pénal, notamment les machines électriques, ont une importance capitale.

Leur destruction n'est actuellement punie, lorsqu'elle ne s'accompagne pas de violences ou de menaces, que de peines de police (art. 559, n° 4, du Code).

L'article 5 du projet complète l'article 523 du Code pénal de manière que les machines électriques et toute machine avec appareils moteurs soient protégées de la même manière que les machines à vapeur.

Le Ministre de la Justice,

iemand zulke voorwerpen gooien dat zij hem kunnen bevuilen, iemand in een gracht duwen — waar zij gepleegd worden om aan iemand de uitoefening van zijn vrijheid te beletten, door den wetgever zouden moeten beschouwd worden als zijnde wanbedrijven op grond van schending van de vrijheid.

**

In deze omstandigheden is de Regeering van oordeel dat hoofdstuk II van titel II van boek II van het Wetboek van Strafrecht derwijze aangevuld moet worden dat elk geweld — opgevat in den ruimen zin dien artikel 483 van het Wetboek van Strafrecht aan deze termen geeft — alsmede elke bedreiging met eenig misdrijf tegen personen of eigendommen met correctionele straffen gestraft zouden worden, wanneer dat geweld of die bedreigingen gepleegd worden met het oogmerk om de persoonlijke vrijheid of elke andere door de Grondwet gewaarborgde vrijheid te belemmeren.

Dit is het doel van de artt. 1 en 2 van het hierbijgaand ontwerp.

II. — Luidens artikel 406 van het Wetboek van Strafrecht wordt hij die om het even welk middel aanwendt waardoor een trein op een spoorweg tot stoppen kan worden gebracht niet opsluiting gestraft.

De bepaling bedoelt niet de trolleybus, de auto en de autobus, die ten tijde van de afkondiging van het Wetboek van Strafrecht nog onbekend waren.

Het is volstrekt noodig genoemde bepaling in dat opzicht aan te vullen en zelfs de voertuigen te beschermen, althans tegen de bedreigingen en de gewelddadigen jegens personen.

Dit is het doel van artikel 3 van het tegenwoordig ontwerp.

III. — Bij de artt. 439 tot 441 van het Wetboek van Strafrecht worden de straffen bepaald die op de misdrijven tegen de onschendbaarheid van de woning van toepassing zijn.

Deze bepalingen die klaarblijkelijk ontoereikend zijn worden door artikel 4 van het ontwerp aangevuld.

IV.— Artikel 523 van het Wetboek van Strafrecht voorziet te recht strenge straffen tegen hem die vrijwillig stoomtui- gen, die aan een ander toebehooren, vernielt.

Sommige machines, die ten tijde van de afkondiging van het Wetboek van Strafrecht nog onbekend waren, o. m. de electrische machines, hebben het hoogste belang.

De vernieling er van, wanneer zij niet gepaard gaat met gewelddadigen of bedreigingen, wordt thans slechts met politiestraffen (art. 559, 1^e, van het Wetboek) bestraft.

Artikel 5 van het ontwerp vult artikel 523 van het Wetboek van Strafrecht op zulke wijze aan dat de electrische machines of alle machines met drijftoestellen op dezelfde wijze als de stoomtuijen beschermd worden.

De Minister van Justitie,

François BOVESSE.

PROJET DE LOI

LEOPOLD III, Roi des Belges,

A tous, présents et à venir, SALUT.

Sur la proposition de Notre Ministre de la Justice,

NOUS AVONS ARRÊTÉ ET ARRÊTONS :

Notre Ministre de la Justice est chargé de présenter, en
Notre Nom, aux Chambres législatives, le projet de loi
dont la teneur suit :

ARTICLE PREMIER.

L'intitulé du chapitre II du titre II du livre II du Code
pénal est modifié comme suit : « Des atteintes aux libe-
tés garanties par la Constitution. »

ART. 2.

La disposition suivante est insérée après l'article 146
du même code :

« Article 146bis. — Sans préjudice des dispositions lé-
gales punissant les atteintes à certaines libertés, sont
punies d'un emprisonnement de huit jours à six mois
et d'une amende de vingt-six francs à deux cents francs,
toutes violences et toutes menaces d'attentat contre les
personnes ou les propriétés, lorsque ces violences ou
menaces sont faites en vue de porter atteinte à la liberté
individuelle ou à toute autre liberté garantie par la
Constitution. »

ART. 3.

L'article 406 du Code pénal est complété par un alinéa
ainsi conçu :

« Sera puni de la même peine celui qui sur la voie
publique entrave, à l'aide de violences ou de menaces,
la circulation de véhicules quelconques. »

ART. 4.

Les articles 439 à 442 du Code pénal sont remplacés
par les dispositions suivantes :

« 439. --- Sera puni d'un emprisonnement de huit jours
à trois mois et d'une amende de vingt-six francs à cent

WETSONTWERP

LEOPOLD III, Koning der Belgen,

Aan allen, tegenwoordigen en toekomenden, HEIL.

Op de voordracht van Onzen Minister van Justitie,

WIJ HEBBEN BESLOTEN EN WIJ BESLUITEN :

Onze Minister van Justitie is gelast, in Onzen Naam, bij
de Wetgevende Kamers, het wetsontwerp in te dienen
waarvan de inhoud volgt :

EERSTE ARTIKEL.

Het opschrift van hoofdstuk II van titel II van boek II
van het Wetboek van Strafrecht is gewijzigd als volgt :
« Schending van de door de Grondwet gewaarborgde
vrijheden. »

ART. 2.

De volgende bepaling wordt na artikel 146 van hetzelfde
wetboek ingevoegd :

« Artikel 146bis. — Onverminderd de wetsbepalingen
waarbij de inbreuken op soimmige vrijheden worden ge-
straft, wordt elke gewelddaad en elke bedreiging met
een aanslag tegen personen of eigendommen gestraft
met gevangenisstraf van acht dagen tot zes maanden en
met geldboete van zes en twintig frank tot tweehonderd
frank, wanneer die gewelddadigen of bedreigingen ge-
pleegd worden met het oogmerk om de persoonlijke vrij-
heid of elke andere door de Grondwet gewaarborgde
vrijheid te krenken. »

ART. 3.

Artikel 406 van het Wetboek van Strafrecht wordt aan-
gevuld door een alinea luidende als volgt

« Met dezelfde straf wordt gestraft hij die op den
openbare weg, met behulp van gewelddadigen of bedreig-
dingen, het verkeer van om het even welk voertuig be-
lemmt. »

ART. 4.

De artikelen 439 tot 442 van het Wetboek van Strafrecht
worden door de volgende bepalingen vervangen :

« 439. --- Met gevangenisstraf van acht dagen tot drie
maanden en met geldboete van zes en twintig frank tot

» francs, celui qui, sans ordre de l'autorité et hors les cas où la loi permet de pénétrer dans la propriété d'autrui, se sera introduit sans y être autorisé, soit dans une maison, un appartement, une chambre ou un logement habités ou occupés par autrui, ou dans leurs dépendances, soit dans un endroit réservé à un service public, une industrie, un commerce, une profession, et dont l'accès est interdit au public par des clôtures ou, à défaut de clôtures, au moyen d'inscription.

» Les mêmes peines sont applicables à celui qui, sans droit et contrairement à la volonté de l'ayant droit se sera maintenu soit dans une maison, un appartement, une chambre ou un logement, ou dans leurs dépendances, soit dans un endroit réservé à un service public, à une industrie, un commerce, une profession.

» 440. — L'emprisonnement sera de quinze jours à deux ans et l'amende de vingt-six francs à trois cents francs, si le fait prévu à l'article 439 a été commis soit à l'aide de menaces ou de violences contre les personnes, soit au moyen d'effraction, d'escalade ou de fausses clefs.

» 441. — La peine sera, dans le cas de l'article 439, un emprisonnement de quinze jours à six mois et une amende de 26 fr. à 200 fr., et dans le cas de l'article 440, un emprisonnement de six mois à cinq ans et une amende de 100 francs à 500 francs, si le fait a été commis, soit sur un faux ordre de l'autorité publique, soit avec le costume, soit sous le nom d'un de ses agents, soit avec la réunion des trois circonstances suivantes :

» Si le fait a été exécuté la nuit;
» S'il a été exécuté par deux ou plusieurs personnes;
» Si les coupables ou l'un d'eux étaient porteurs d'armes.

» Les coupables pourront, en outre, dans le cas de l'article 440, être condamnés à l'interdiction, conformément à l'article 33.

» 442. — La tentative du délit prévu par l'article 440, commise dans les conditions indiquées à l'article 441, sera punie d'un emprisonnement d'un mois à un an et d'une amende de 50 francs à 300 francs.

» 442bis. — Sera puni d'un emprisonnement de quinze jours à deux ans et d'une amende de 26 francs à 300 fr., celui qui se sera introduit, sans le consentement du propriétaire ou du locataire, dans une maison, un appartement, une chambre ou un logement habités par autrui, ou leurs dépendances, et y aura été trouvé la nuit. »

» honderd frank wordt gestraft hij die, zonder een bevel van de overheid en buiten de gevallen waarin de wet toelaat in een anders eigendom te treden, hetzij in een huis, een appartement, een kamer of een verblijfplaats, door een ander bewoond of in gebruik genomen, of in hun aanhoorigheden, hetzij in een plaats, voorbehouden voor een openbare dienst, een nijverheid, een handel, een beroep, en waarvan de toegang aan het publiek door afschuttingen of, bij gebrek aan afschuttingen, door middel van een opschrift is ontzegd, binnendringt zonder daartoe gemachtigd te zijn.

» Dezelfde straffen zijn toepasselijk op hem, die, zonder er het recht toe te hebben en tegen den wil van den rechhebbende, zich handhaeft hetzij in een huis, een appartement, een kamer of een verblijfplaats, of in hun aanhoorigheden, hetzij in een plaats, voorbehouden voor een openbare dienst, een nijverheid, een handel, een beroep.

» 440. — De gevangenisstraf is vijftien dagen tot twee jaar en de geldboete zes en twintig frank tot driehonderd frank, indien het bij artikel 439 voorziene feit gepleegd werd hetzij met behulp van bedreigingen of gewelddadigen tegen personen, hetzij door middel van braak, inklimming of valsche sleutels.

» 441. — In het bij artikel 439 bedoelde geval, is de straf gevangenisstraf van vijftien dagen tot zes maanden en geldboete van zes en twintig frank tot tweehonderd frank en, in het bij artikel 440 bedoelde geval, gevangenisstraf van zes maanden tot vijf jaar en geldboete van honderd frank tot vijfhonderd frank, indien het feit gepleegd werd, hetzij op een valsche bevel van de openbare overheid, hetzij in de kleedij hetzij onder den naam van een van haar agenten, hetzij met de volgende drie vereenigde omstandigheden:

» Indien het feit uitgevoerd werd bij nacht;
» Indien het uitgevoerd werd door twee of meer personen;

» Indien de schuldigen of een van hen wapenen onder zich hadden.

» De schuldigen kunnen bovendien, in het bij artikel 440 bedoelde geval, worden veroordeeld tot ontsetting overeenkomstig artikel 33.

» 442. — De poging tot het bij artikel 440 voorziene wanbedrijf die in de bij artikel 441 aangeduide voorwaarden werd gepleegd, wordt gestraft met gevangenisstraf van een maand tot een jaar en met geldboete van vijftig frank tot driehonderd frank.

» 442bis. — Met gevangenisstraf van vijftien dagen tot twee jaar en met geldboete van zes en twintig frank tot driehonderd frank wordt gestraft hij die, zonder de stemming van den eigenaar of van den huurder, in een huis, een appartement, een kamer of een verblijfplaats, door een ander bewoond, of hun aanhoorigheden, binnendringt en daar bij nacht wordt aangetroffen. »

ART. 5.

L'article 523 du Code pénal est modifié comme suit :

« Quiconque aura détruit une machine à vapeur, une ma-
» chine électrique ou toute machine avec appareil moteur,
» sera condamné... (le reste comme à l'article actuel). »

Donné à Bruxelles, le 26 octobre 1936.

ART. 5.

Artikel 523 van het Wetboek van Strafrecht wordt als volgt gewijzigd :

« Al wie een stoomtuig, een electrische machine of elke machine met drijftoestel, vernielt, wordt veroordeeld... » (verder als in het huidige artikel). »

Gegeven te Brussel, den 26e October 1936.

LEOPOLD

PAR LE ROI :

Le Ministre de la Justice,

VAN 'S KONINGS WEGE :

De Minister van Justitie,

François BOVESSE.

(6).

SESSION 1936-1937.	I	ZITTINGSSJAAR 1936-1937.
Projet, N° 95 (S.E. 1936). 24 novembre 1936	24 November 1936	Ontwerp, Nr 95 (B.Z. 1936).

PROJET DE LOI complétant le Code pénal.

WETSONTWERP tot aanvulling van het wetboek
van Strafrecht.AMENDEMENT présenté par le GOUVERNEMENT.AMENDEMENT door de REGIERING ingediend.ART. 5.

SUPPRIMER A L'ARTICLE 5 LES MOTS :

"...une machine électrique...."

LE MINISTRE DE LA JUSTICE,

ART. 5.

IN ARTIKEL 5, VALLEN DE WOORDEN :

"...een electrische machine...." WEG.

DE MINISTER VAN JUSTITIE,

F. BOVESSE.Note explicative.

L'article 27 de la loi du 10 mars 1925 sur les distributions d'énergie électrique a rendu les articles 523, 524 et 525 du code pénal applicables à la destruction de machines ou d'installations pour la production, etc... de l'énergie électrique.

L'addition proposée par l'article 5 du projet est donc superflue, en ce qui concerne les machines électriques.

Toelichtende nota.

Bij artikel 27 der wet van 10 Maart 1925 op de electriciteitsvoorziening werden de bepalingen van de art. 523, 524 en 525 van het wetboek van strafrecht toepasselijk gemaakt op de vernieling van machines of installaties voor de voortbrengst, enz... van electrische energie.

De bij artikel 5 van het ontwerp voorgestelde toevoeging is dus overbodig waar het electrische machines betreft.

(8)

Chambre des Représentants || Kamer der Volksvertegenwoordigers

SESSION 1936-1937.	II	ZITTINGSSJAAR 1936-1937.
Projet, N° 95 (S.E. 1936). Am. : I.	Séance du 24 novembre 1936.	Vergadering van 24 November 1936. Ontwerp, Nr 95 (B.Z. 1936). Am. : I.

PROJET DE LGI complétant le Code pénal.

AMENDEMENTS présentés par M. LEGROS.

ART. 2.

L'ARTICLE 142 EST PRECEDE DE LA DISPOSITION SUIVANTE :

Quiconque par des menaces ou des violences, aura empêché une ou plusieurs personnes d'exercer une des libertés consacrées par la Constitution, sera puni d'un emprisonnement de huit jours à deux mois et d'une amende de vingt-six à deux cents francs ou d'une de ces peines seulement.

ART. 3.

L'ARTICLE 406 DU CODE PENAL EST REMPLACE PAR LA DISPOSITION SUIVANTE :

Sera puni de la réclusion celui qui volontairement, soit à l'aide de violence et de menaces, soit par dépôt d'objet ou destruction de matériel, aura empêché ou entravé la circulation des véhicules assurant un service public.

Sera puni d'un emprisonnement de un mois à deux ans, celui qui, dans les mêmes conditions, aura entravé ou empêché la circulation des autres véhicules.

La tentative, dans le cas prévu à l'alinéa premier, sera punie d'un emprisonnement de un mois à deux ans et, dans le cas de l'alinéa 2, d'un emprisonnement de 15 jours à 6 mois.

ART. 4.

L'INTITULE DU CHAPITRE IV, DU TITRE VIII, DU LIVRE II DU CODE PENAL EST MODIFIE COMME SUIT :

De certains attentats à la liberté individuelle, à l'inviolabilité du domicile et à la liberté du travail.

ART. 5.

L'ARTICLE 523 DU CODE PENAL EST MODIFIE COMME SUIT :

Quiconque aura volontairement détruit une machine à vapeur, à moteur, ou à main et tout outillage professionnel quelconque appartenant à autrui, sera condamné à un emprisonnement de quinze jours à trois ans et à une amende de cinquante à cinq cents francs ou d'une de ces peines seulement.

WETSONTWERP tot aanvulling van het wetboek van Strafrecht.

AMENDEMENTEN door den heer LEGROS voorgesteld.

ART. 2.

AAN ARTIKEL 142 VAN HET STRAFWETBOEK, WORDT, ALS 1STE ALINEA, DE VOLGENDE BEPALING TOEGEVOEGD :

Alwie door bedreigingen of gewelddaden, een of meer personen mocht hebben belet een der door de Grondwet gewaarborgde vrijheden uit te oefenen, wordt gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot twee maanden en met geldboete van zes en twintig frank tot twee honderd frank, of met een van die straffen alleen.

ART. 3.

ARTIKEL 406 VAN HET STRAFWETBOEK WORDT DOOR DE VOLGENDE BEPALING VERVANGEN :

Met opsluiting wordt gestraft hij die vrijwillig, hetzij door middel van gewelddaden en bedreigingen, hetzij door het neerleggen van een voorwerp of het vernielen van materieel, het verkeer zal hebben belet of belemmerd van de voertuigen die een openbaar dienst verzekeren.

Wordt gestraft met gevangenisstraf van een maand tot twee jaar, alwie, in dezelfde omstandigheden, het verkeer der andere voertuigen zal hebben belet of belemmerd.

In het geval voorzien bij de eerste alinea, wordt de poging gestraft met gevangenisstraf van een maand tot twee jaar en, in het geval voorzien bij alinea 2, met gevangenisstraf van 15 dagen tot 6 maanden.

ART. 4.

DE BETITELING VAN HOOFDSTUK IV, VAN TITEL VIII, VAN BOEK II VAN HET STRAFWETBOEK WORDT GEWIJIGD ALS VOLGT :

Aanslag op de persoonlijke vrijheid, op de onschendbaarheid van de woning en op de vrijheid van den arbeid.

ART. 5.

ARTIKEL 523 VAN HET STRAFWETBOEK WORDT GEWIJIGD ALS VOLGT :

Alwie vrijwillig een stoom-, motor- of handwerkbaarheid vernield en om 't even welk beroepsgeredschap aan een ander toebehorende, wordt veroordeeld tot gevangenisstraf van vijftien dagen tot drie jaar en tot geldboete van vijftig frank tot vijfhonderd frank of met een van die straffen alleen.

(b)

NOTE JUSTIFICATIVE.

Le projet de loi soumis par le gouvernement à la Chambre, s'il est excellent dans le principe, présente de graves déficiences.

I.-L'article 2 du projet propose la création d'un article 146bis du code pénal pour punir "toutes violences et toutes menaces d'attentat contre les personnes ou les propriétés, lorsque les violences ou menaces sont faites en vue de porter atteinte à la liberté individuelle ou à toute autre liberté garantie par la Constitution."

A.-Remarquons d'abord que toutes les violences légères ou graves sont déjà punies par le code pénal et que le législateur en a ainsi décidé sans envisager l'atteinte à une liberté constitutionnelle.

Or, si le texte proposé a l'avantage d'augmenter la peine quand une violence légère est exercée, en vue d'empêcher un citoyen d'user d'une liberté constitutionnelle, il la diminue dans le cas contraire.

D'autre part, les menaces d'attentat contre les personnes sont punies quand il s'agit de menaces de mort.

Enfin le texte n'est pas clair, il manque de précision.

B.-Au surplus toutes les libertés constitutionnelles sont sur le même pied. Or, par la pénalité proposée dans le texte du Gouvernement, la liberté d'exercer un culte est prise en défaveur puisque la peine prévue à l'article 142 est moindre.

Que veut le Gouvernement ? Punir ceux qui entravent l'exercice d'une liberté constitutionnelle. C'est pourquoi nous proposons un nouveau texte qui nous paraît devoir donner satisfaction aux honnêtes gens.

II.- L'ARTICLE 3.

Ici, le Gouvernement fait preuve d'une férocité réelle en proposant de compléter par son texte l'article 406. Arrêter un train, un tram, un trolleybus sont des faits très graves. Arrêter un vélo (c'est un véhicule) l'est évidemment beaucoup moins. Mobiliser la Cour d'assises et punir de la réclusion l'individu qui arrête une voiture automobile ou un vélo, même avec des violences légères ou des menaces, c'est exagéré. Un tel article manquera son but : chaque fois qu'un cas parviendra au Parquet, les poursuites neuf fois sur dix seront abandonnées à cause de la sévérité de la répression.

VERKLARENDE NOTA.

Hoewel het ontwerp door de Regeering aan de Kamer voorgelegd in beginsel uitstekend is, verstoont het nochtans ernstige gebreken.

I.-Artikel 2 van het ontwerp stelt de inschrijving voor van een artikel 146bis in het Strafwetboek op grond waarvan : "elke gewelddaad en elke bedreiging met een aanslag tegen personen of eigendommen gestraft wordt wanneer die gewelddaden of bedreigingen gepleegd worden met het oogmerk om de persoonlijke vrijheid vrijheid of elke andere door de Grondwet gewaarborgde vrijheid te krenken.

A.-Voorerst wezen opgemerkt, dat al de lichte of zware gewelddaden reeds door het Strafwetboek gestraft worden en dat de wetgever toen hij zulks besloot, de inbreuk op de grondwettelijke vrijheden buiten beschouwing liet.

Welnu, indien de voorgestelde tekst het voordeel biedt dat de straf verhoogd wordt wanneer een kleine gewelddaad gepleegd wordt ten einde een medeburger bij het gebruik van een grondwettelijke vrijheid te belemmeren verlaagt hij deze in het tegengesteld geval.

Anderzijds, worden de bedreigingen met aanslag op personen gestraft wanneer het gaat over doodsbedreigingen.

Kortom, de tekst is niet klaar en mist duidelijkheid.

B.-Bovendien staan al de grondwettelijke vrijheden op denzelfden voet. Welnu, door de straf voorgesteld in den tekst van de Regeering wordt de vrijheid van eerderenst in een ongunstig daglicht gesteld vermits de straf voorzien bij artikel 142 kleiner is.

Wat wil de Regeering ? Al dezen straffen die de uitoefening van een grondwettelijke vrijheid verhinderen. Daarom stellen wij een nieuwe tekst voor welke naar onze mening voldoening verschaffen kan aan de eerzame lieden.

II.- ARTIKEL 3.

Hier geeft de Regeering blijk van een ware wreedaardigheid wanneer zij voorstelt met haar tekst artikel 406 aan te vullen. Een trein, een tram, een trolleybus tot stoppen brengen zijn uiterst ernstige feiten. Een fiets (ook een voertuig) tot stoppen brengen is, natuurlijk, minder erg. Het Hof van Assisen mobiliseeren en met onsluiting straffen alwic een motorrijtuig of een fiets zelfs door middel van lichte gewelddaden of bedreigingen doet stoppen, lijkt overdreven. Dergelijk artikel zal zijn doel voorbijschieten, telkens dat een geval ter kennis van het Parket zal gebracht worden zullen de vervolgingen negen keer op tien opgegeven worden wegens de strengheid van de beteugeling.

(19)

Assurément une distinction s'impose entre les véhicules affectés aux services publics et les autres.

Dès lors, point n'est besoin d'exiger exclusivement des menaces ou des violences, mais en outre, comme à l'actuel article 406, le fait du sabotage par destruction ou déchet d'objet.

S'il y a arrêt de véhicule affecté à un service public, le fait sera un crime; s'il s'agit d'un véhicule quelconque, le fait sera un délit.

Il nous paraît raisonnable pour éviter tout désordre, de punir la tentative de ces infractions.

ARTICLE 5.

Nous ne pouvons admettre l'article 523 tel que le Gouvernement le propose. L'ancien punissait celui qui détruisait la machine à vapeur d'autrui, le Gouvernement en supprimant ce mot, interdit à un propriétaire de détruire une machine lui appartenant. Voilà certes une atteinte singulière au droit de propriété qui permet d'user et d'abuser de sa propre chose.

D'autre part, pourquoi n'envisager que la machine à vapeur ou à moteur quelconque ? Le métier à main de l'artisan, l'outillage professionnel d'un ouvrier n'ont-ils pas pour ces humbles autant de valeur qu'un gros moteur pour une société anonyme ? Certes, la peine doit aussi être proportionnée à l'importance de la lésion sociale engendrée par l'infraction. Mais l'odieux d'une atteinte au gagne-pain des gens modestes compense tout de même un peu, sans compter qu'entre le minimum et le maximum de la peine, le juge saura choisir selon les cas, la répression qui s'impose.

Un texte de loi doit être clair; la peine doit être sévère, mais doit rester humaine. Tels sont les motifs qui nous ont déterminé à soumettre à vos suffrages les correctifs qui précédent.

Zeker, er moet een onderscheid gemaakt worden tusschen de voertuigen gebezigt voor openbare diensten en de andere.

Het is dan ook niet noodig uitsluitend bedreigingen of geweldaden te voorzien maar, bovendien, zoals in het huidig artikel 406, sabotage of het neerleggen van voorwerpen.

Indien een voertuig van een openbare dienst tot stoppen gebracht wordt zal het feit een misdaad zijn, indien het gaat over om het even welk voertuig, een wanbedrijf.

Het lijkt ons redelijk, ten einde alle wanorde te verijden, ook de poging tot deze inbreuken te straffen.

ARTIKEL 5.

Wij kunnen artikel 523 zoals de Regeering het voorstelt niet aannehmen. Het vroeger artikel strafte alwiel andermans stoomtuig vernielde; door dit woord te schrappen verbiedt de Regeering aan een eigenaar een machine te vernielen welke hem toebehoort. Wel een bevreemdende inbreuk op het eigendomsrecht dat toelaat van zijn eigen bezit gebrek of misbruik te maken.

Anderzijds, waarom alleen het stoomtuig of om het even welken motor in overweging nemen ? Hebben het gebouw van den handwerksman, de gereedschap van een arbeider voor deze nederigen niet evenveel waarde als een zware motor voor de Naamloze Venootschap ? Zeker, de straf moet in verhouding zijn tot de belangrijkheid van de sociale stroornis welke uit de inbreuk voortvloeit. Bij de beteugeling mag men echter de hatelijkheid niet uit het oog verliezen van een inbreuk op de broodwinning van nederige lieden en zal de rechter, naar gelang de gevallen, een keus moeten doen tusschen het minimum en het maximum van de straf.

Een wettekst moet duidelijk zijn; de straf streng, maar menschelijk. Ziedaar de beweegredenen welke ons ertoe gebracht hebben u de hierbijgaande verbeteringen voor te stellen.